

Dosarul nr. 3r-125/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)

DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu”,

în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea Gospodăriei Țărănești „Secrieru Aliona Valeriu” împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrativ Fiscală Sud, cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul pe motiv că motivarea acestuia a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege

c o n s t a t ă:

La data de 07 august 2020, Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu” a depus acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrativ Fiscală Sud, cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-7).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 noiembrie 2020, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu” împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrativ Fiscală Sud, cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.42, 49-53).

La data de 07 decembrie 2020, Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond (f.d.46, 47).

Ulterior, la data de 29 ianuarie 2021, Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu” a prezentat motivarea cererii de apel.

Prin încheierea din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul pe motiv că motivarea acestuia a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 01 martie 2021, Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu”, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 02

februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel (f.d.73).

În motivarea recursului, recurenta a indicat că instanța i-ar fi remis hotărârea integrală la o adresă electronică eronată xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, pe când trebuia să remită la adresa xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, fapt prin care consideră că mesajul electronic nu a fost transmis dînei personal (reprezentantei). La fel consideră recurenta că ea ar fi depus în termen apelul motivat împotriva hotărîrii primei instanțe, iar încheierea instanței de apel este neîntemeiată.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la data de 02 februarie 2021 și notificată recurentei la data de 17 februarie 2021 (f.d. 67).

Recurenta s-a conformat prevederilor legale și, în termen, la data de 01 martie 2021, a depus, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece, în cererea de recurs, argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, din următoarele considerente.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată, transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. (2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din coroborarea art. 191 alin. (1), art. 226 Cod administrativ rezultă inechivoc că, după examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de fond adoptă hotărârea în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a hotărârii instanței de fond căreia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac. Iar motivarea, în scris, a hotărârii adoptate are loc în termenul specificat la art. 226 alin. (2) Cod administrativ.

Asta, deoarece motivarea apelului se depune doar după notificarea hotărârii motivate a instanței de fond, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul hotărârii instanței de fond, dar și, în mod efectiv, de considerentele cuprinse în hotărâre.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite (dies a quo), și anume:

- în temeiul art. 232 alin. (1) Cod administrativ, de la notificarea dispozitivului hotărârii instanței de fond, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. d) Cod administrativ – apelul se declară inadmisibil, în special, când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) Cod administrativ, prin urmare, termenul de depunere a recursului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii curții de apel, ca instanță de fond, sau deciziei instanței de apel.

- iar în temeiul art. 232 alin. (2) Cod administrativ, de la notificarea hotărârii motivate a instanței de apel, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă, după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Respectiv, notificarea hotărârii instanței de fond participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei. Totodată, instanța supremă accentuează că comunicarea actelor de procedură prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură (a se vedea *Stichting Landgoed Steenberg* și alții vs Olanda, nr. 19732/17, § 52-53, 16 februarie 2021).

Considerentele invocate supra sunt susținute și de faptul că depunerea apelului sau a motivării acestuia după notificarea hotărârii motivate a instanței de apel, peste termenul de 30 de zile, reglementat la art. 232 alin. (1) și (2) Cod administrativ, ar contura o putere discreționară a părții interesate să aleagă momentul curgerii termenului de atac, ceea ce este contrar principiului securității raporturilor juridice.

Astfel, din actele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea formulată de

Gospodăria Țărănească „Secieru Aliona Valeriu” împotriva Direcției Generale Administrativ-Fiscale Sud, Serviciul Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ individual defavorabil și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 42).

La data de 07 decembrie 2020, Gospodăria Țărănească „Secieru Aliona Valeriu” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond (f.d.46, 47).

Ulterior, la data de 29 ianuarie 2021, Gospodăria Țărănească „Secieru Aliona Valeriu” a prezentat motivarea cererii de apel.

Prin încheierea din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul pe motiv că motivarea acestuia a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La data de 23 decembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat în adresa apelantei Gospodăria Țărănească „Secieru Aliona Valeriu”, prin intermediul poștei electronice, la adresa electronică indicată de apelanta-reclamantă în chiar cererea sa de chemare în contencios administrativ (f.d. 2), copia hotărârii motivate, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 55).

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că apelanta Gospodăria Țărănească „Secieru Aliona Secieru” a recepționat hotărârea motivată la 23 decembrie 2020.

Astfel, apelanta în conformitate cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ urma a depune motivarea apelului până la data de 22 ianuarie 2021, inclusiv.

În termenul stabilit de lege, apelanta Gospodăria Țărănească „Secieru Aliona Valeriu” nu a depus motivarea apelului, motiv pentru care instanța de apel corect, în conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, a declarat apelul inadmisibil.

Reieșind din circumstanțele de fapt stabilite și conform normelor de drept menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că instanța de apel just a menționat că, prin expedierea hotărârii motivate în adresa apelantei Gospodăria Țărănească „Secieru Aliona Valeriu”, care conform extrasului din poșta electronică, la 23 decembrie 2020, a fost notificată, urmând să depună în termen de 30 de zile apelul motivat, și anume, până la data de 22 ianuarie 2021, inclusiv.

La aspectul dat, Colegiul notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar

mai putea acorda încredere și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în cauza Ponomaryov c. Ucrainei că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, Colegiul apreciază că neviabil argumentul invocat de recurentă precum că instanța de fond, Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, urma să îi remită hotărârea motivată la adresa electronică xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, deoarece actele dosarului atestă clar că recurenta însăși a indicat drept adresă electronică de contact cu instanța adresa xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx_(f.d. 2), iar instanța s-a conformat și a expediat hotărârea motivată anume la această adresă.

În urma celor constatate, Colegiul menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, cu excepția cazului când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Mai mult, conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În aceste circumstanțe, Colegiul conchide că instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de către Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu”, deoarece aceasta nu a prezentat cererea de apel motivată în modul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu”, fiind conștientă că a depus încă la 07 decembrie 2020 cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

Astfel, dat fiind că apelanta/recurenta Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu” nu a prezentat apelul motivat în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, instanța de apel corect a declarat inadmisibilă cererea de apel.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate în cererea de recurs indică direct la nerespectarea de către apelantă/recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită

de normele de drept procedural, și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind inadmisibilitatea apelului depus de către Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu” împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Gospodăria Țărănească „Secrieru Aliona Valeriu”.

Se menține încheierea din 02 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea Gospodăriei Țărănești „Secrieru Aliona Valeriu” împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrativ Fiscală Sud, cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu